

پایه دهم

مادر برای بیست عربی! زبان قرآنی

سید محمدعلی جنانی - گودرز سروی - علی جعفری ندوشن

درسنامه   سؤال‌های امتحانی با پاسخ تشریحی   امتحان نهایی

درسنامه‌هایی جامع و کامل، همراه با نکات مورد نیاز و مثال‌های آموزشی و هدفمند

ترجمه دقیق و روان متن، حوار و تمرین‌های کتاب درسی به همراه نکات مهم قواعد و ترجمه متن هر درس

ارائه واژگان جدید هر درس به همراه واژگان مترادف، متضاد و جمع مکسر

پوشش کامل سؤالات امتحان نهایی و آزمون‌های مدارس برگزیده با بیش از ۱۳۰۰ سؤال امتحانی

شامل سؤال‌های امتحانی دشوار جهت شبیه‌سازی و پیش‌بینی سؤال‌های دشوار امتحان نهایی

امتحان‌های نوبت اول و دوم

به همراه یک جلد ضمیمه رایگان، شامل واژگان درس به درس، خلاصه قواعد و نکات مهم ترجمه

استاد بزرگوارم، «دکتر سعید نجفی اسداللهی» که پیش از آن که از او درس صرف و نحو عربی و ظرایف آن را بیاموزم، درس زندگی آموخته‌ام!

سید محمدعلی جنانی

همسرم

که با صبرش از خواسته‌های چشم‌پوشی کرد تا این کتاب نوشته بشه.

تمام معلم‌های باسواد و توانمندی

که تواضعشون نمی‌ذاره دیده بشن و با یه دنیا گمنامی و دور از هیاهو دارن ذوب می‌شن و راه رو روشن می‌کنن.

گودرز سروی

کسانی که «همت» والا دارند و نان «همت» خویش می‌خورند. گویی یک‌تنه کار هزاران نفر را انجام می‌دهند و راه را برای دیگران هموار می‌کنند، بی هیچ بوق و کرنا، شور و شر، جنب و جوش. با عرضگی و پویایی در رفتارشان شکل گرفته و با زندگی خود، شیوه حرکت در اتوبان «همت» را به ما آموخته‌اند.

«از آنان بیاموزیم»

علی جعفری ندوشن

مقدمه ناشر

گپی راجع به مجموعه «ماجرای بیست»

تا حالا به این فکر کردین که یه دانش آموز توی ۲۴ ساعت شبانه روز چی کار می‌کنه؟

● هفت هشت ساعت می‌خوابه و استراحت می‌کنه.

● حداقل هفت ساعت تو مدرسه‌ست که شیش ساعتش رو سر کلاس و (احتمالن) داره درس گوش می‌ده.

● حدود یک ساعت تو راه خونه به مدرسه و مدرسه به خونه‌ست.

● سه چهار ساعتی هم توی خونه با کتابا و درساش مشغوله و گشتی می‌گیره.

● چهار پنج ساعت از وقتش هم می‌ره برای غذاخوردن، حضور در آغوش گرم خانواده و کارای شخصی مهم و بازیگوشی (که شامل گوشی بازی هم می‌شه!).

حُب! با این حساب و کتابا معلوم می‌شه یه دانش آموز، ۷۵/۶۲۵ درصد از زمان بیداریش رو با درس و مشق و کتاب و مدرسه و معلم می‌گذرونه با کلی اتفاقات تلخ و شیرین؛ پس بی‌راه نیست که بگیم:

«ماجرای بیست» ماجرای اصلی زندگی یه دانش آموزه.

ما توی خیلی سبز، این مجموعه رو آماده کردیم، چون واقعن دلمون می‌خواد داستان مدرسه رفتن و درس خوندن شما و این عمری که به

پاش گذاشتین، پایان خیلی خوش و شکوهمندی داشته باشه!

اگه ماجراهای جالب خودتون با درساتون رو به صورت مطلب، عکس، سلفی، خاطره، فیلم و فیلم‌نامه و ... برامون بفرستین، خیلی رو سرمون متت گذاشتین. ما حتمن ماجراهاتون رو یه جایی (مثلن تو سایت خیلی سبز یا شاید هم چاپ بعدی کتاب) منتشر می‌کنیم.

ماجرای من و عربی

زمان ما در کل سال تحصیلی لای کتاب عربی رو باز نمی‌کردیم و شب امتحان عربی، قواعد رو می‌خوندیم و لغات رو حفظ می‌کردیم و می‌رفتیم یه نمرهٔ آبرومند می‌گرفتیم. تازه خوشحال بودیم که به‌به چه قدر کارمون درسته! ولی واقعیت اینه که هیچ وقت چیز زیادی از عربی نفهمیدیم. الان همه چیز تغییر کرده، شما اگه نمرهٔ خوبی می‌خواید، باید از اول سال خوب عربی یاد بگیرید. دیگه عربی درس شب امتحانی نیست. به قول معلّمان عربی، کتاب درسی، متن محور شده؛ یعنی همه چی مهمه، اما توی متن؛ قواعد توی متن! لغات توی متن! درک مطلب متن! ترجمهٔ متن! و ... می‌دونید یعنی چی؟ یعنی شما با این عربی، ماجراها دارید! ما هم کتاب ماجرای بیست عربی داریم. (خب این به اون در!!) این کتاب چندتا ویژگی مهم داره که مؤلفین در مقدمهٔ خودشون توضیح دادن. در پایان هم از آقایان سید محمدعلی جنانی، گودرز سروی و علی جعفری ندوشن که تجربه و قلم این سه بزرگوار، این کتاب رو پربار کرده، تشکر می‌کنیم.

و اما متشکریم از برویجه‌های کاردرست خیلی سبز که برای این کتاب خیلی زحمت کشیدن:

- دوستان سخت کوشمان در واحد تولید

- در واحد تألیف، خانم‌ها: زهرا جالینوسی، سیده مریم طاهری، انسیه میرجعفری و ...

أَرْجُو لَكُمْ التَّجَاحَ وَ التَّوْفِيقَ

مقدمه مؤلفان

«هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي»

«این از لطف پروردگارم است.»

خدا رو شاکریم که بازم به ما فرصت داد که بتونیم تو مسیر معلّمی و یاددادن، یه قدم دیگه برداریم و حالا این کتاب نتیجه تلاش شبانه‌روزی ما و همکارامون تو خیلی‌سبزه که به همشون خسته نباشید می‌گیم. همه معلّما درس خودشونو درس شیرینی می‌دونن، حالا شما هم می‌دونین، ما هم می‌دونیم که عربی خیلی خیلی شیرینه!!! تا حدی که ممکنه شیرینیش دل بعضیا رو بزنه. حُب ما این کتابو نوشتیم که دقیقاً همین مشکلو حل کنه. امیدوارم وقتی کتابو می‌خونین، بگین: «آهان! حالا گرفتم چی شد.» به هر حال، منتظر نظراتون می‌مونیم، حتماً بهمون بگین.

سید محمدعلی جنانی، گودرز سروی، علی جعفری ندوشن

محتوای کتاب در یک نگاه:

- توضیح دقیق قواعد هر درس به زبانی ساده به همراه مثال؛
- ترجمه کلمه به کلمه متن درس به همراه ترجمه روان؛
- بررسی کاربرد قواعد و نکات قابل توجه متن درس به صورت نوار عمودی در سمت چپ ترجمه متن درس؛
- ارائه واژه‌نامه و لغات متضاد، مترادف و جمع مکسر در هر درس؛
- ارائه واژه‌نامه جامع هر درس در انتهای کتاب؛
- ترجمه تمام جملات عربی کتاب درسی؛
- پاسخ تشریحی تمرین‌ها و خودآزمایی‌ها (اِخْتَبِرْ نَفْسَكَ)؛
- ترجمه گفت‌وگو (جَوَار)؛
- سؤالات امتحانی تألیفی به همراه سؤالاتی منتخب از مدارس برتر کشور به همراه پاسخ‌نامه در هر درس؛
- سؤالاتی که علامت دارن، سخت‌ترین سؤال‌های هر بخشن. اگه به کم‌تر از ۲۰ راضی نمی‌شی، بعد از تسلط روی سؤال‌های دیگه، برو سراغ اون‌ها؛
- نمونه‌سؤالات پایانی (ترم اول و دوم).

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

قواعد: مرور قواعد عربي هفتم، هشتم و نهم

- واژگان ۷
ترجمه درس: ذَاكَ هُوَ اللَّهُ ۱۲
تمارين درس اول ۱۳
سؤال‌های امتحانی ۱۵
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۱۷
۱۲۲

الدَّرْسُ الْخَامِسُ

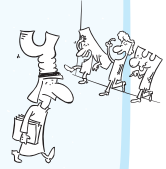
قواعد: الْجُمْلَةُ الْفِعْلِيَّةُ وَ الْجُمْلَةُ الْإِسْمِيَّةُ

- واژگان ۶۴
ترجمه درس: ﴿ هَذَا خَلَقَ اللَّهُ ﴾ ۶۷
تمارين درس پنجم ۶۹
سؤال‌های امتحانی ۷۲
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۷۵
۱۳۳

الدَّرْسُ الثَّانِي

قواعد: الْأَعْدَادُ مِنْ وَاحِدٍ إِلَى مِئَةٍ

- واژگان ۲۱
ترجمه درس: أَلَمْوَاعِظُ الْعَدَدِيَّةُ ۲۳
تمارين درس دوم ۲۴
سؤال‌های امتحانی ۲۷
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۲۸
۱۲۴

الدَّرْسُ السَّادِسُ

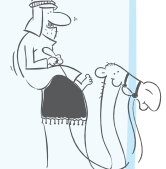
قواعد: أَلْفَعْلُ الْمَجْهُوْلُ

- واژگان ۸۰
ترجمه درس: ذُو الْقَرْنَيْنِ ۸۲
تمارين درس ششم ۸۳
سؤال‌های امتحانی ۸۷
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۸۹
۱۳۶

الدَّرْسُ الثَّلَاثُ

قواعد: أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (۱)

- واژگان ۳۳
ترجمه درس: مَطَرُ السَّمَكِ ۳۷
تمارين درس سوم ۳۸
سؤال‌های امتحانی ۴۱
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۴۳
۱۲۶

الدَّرْسُ السَّابِعُ

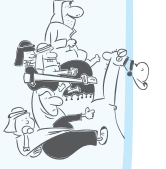
قواعد: الْجَارُ وَ الْمَجْرُورُ

- واژگان ۹۴
ترجمه درس: يَا مَنْ فِي الْبَحَارِ عَجَائِبُهُ ۹۷
تمارين درس هفتم ۹۸
سؤال‌های امتحانی ۱۰۳
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۱۰۵
۱۳۹

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

قواعد: أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (۲)

- واژگان ۴۹
ترجمه درس: التَّعَايُشُ السَّلْمِيُّ ۵۱
تمارين درس چهارم ۵۳
سؤال‌های امتحانی ۵۶
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۵۹
۱۲۹

الدَّرْسُ الثَّامِنُ

قواعد: إِسْمُ الْفَاعِلِ وَ إِسْمُ الْمَفْعُولِ وَ إِسْمُ الْمُبَالَغَةِ

- واژگان ۱۰۹
ترجمه درس: صِنَاعَةُ التَّلْمِيْعِ فِي الْأَدَبِ الْفَارِسِيِّ ۱۱۲
تمارين درس هشتم ۱۱۳
سؤال‌های امتحانی ۱۱۷
پاسخ سؤال‌های امتحانی ۱۱۸
۱۴۱

مشاوره شب امتحان

۱۴۴

شماره صفحه امتحان شماره صفحه پاسخ

- ۱۴۷ ۱۴۵
۱۵۱ ۱۴۹
۱۵۴ ۱۵۲
۱۵۷ ۱۵۵
۱۶۱ ۱۵۹
۱۶۵ ۱۶۳

- امتحان شماره (۱): نمونه امتحان نیم‌سال اول
امتحان شماره (۲): نمونه امتحان نیم‌سال اول
امتحان شماره (۳): نمونه امتحان نیم‌سال دوم
امتحان شماره (۴): نمونه امتحان نیم‌سال دوم
امتحان شماره (۵): نمونه امتحان نیم‌سال دوم
امتحان شماره (۶): امتحان نهایی خرداد ۱۴۰۳

آموزش قواعد و مفاهیم درس

علامتها

علامت‌ها شامل **فتحه** «َ»، **کسره** «ِ»، **ضمه** «ُ»، **سکون** «ْ»، و **تنوین** «ً، ٌ، ٍ» است.

اسم از نظر جنس

در عربی هر اسمی از نظر جنس، یا **مذکر** است و یا **مؤنث** که معمولاً علامت مؤنث، داشتن «ة، لة» است و گاهی نیز معنای اسم، بیانگر مؤنث بودن آن است، بدون نیاز به علامت مؤنث؛ مانند: بنت (دختر)، زینب و ... .

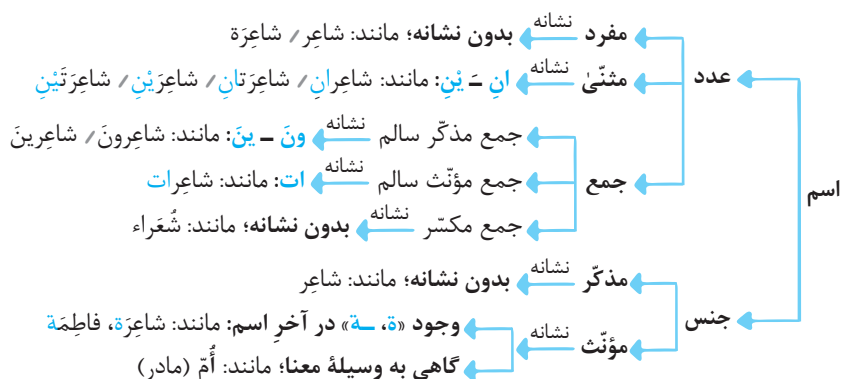
- اسم
- ۱- مذکر: طَبِیب (آقای دکتر)، شاعِر (مردِ شاعر)، والد (پدر)، کلام، عَمَل، کِتَاب، الْقُرْآن و ...
- ۲- مؤنث: طَبِیْبَة (خانم دکتر)، شاعِرة (زن شاعر)، والدَة (مادر)، شَجَرَة، مَدْرَسَة، مَدِیْنَة، أُخْت و ...

اسم از نظر عدد (تعداد)

در عربی هر اسمی یا مفرد (یکی) است یا مثنیٰ (دوتا) و یا جمع (بیشتر از دوتا).

در عربی دو نوع جمع داریم:

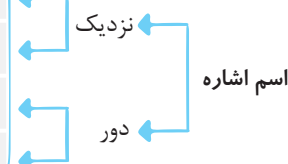
- در جمع مکسر، ساختار «اسم مفرد» تغییر می‌کند؛ مانند: مَدْرَسَة ← مَدَارِس / عَرَف ← عُرَفَاء / طِفْل ← أَطْفَال

اسم‌های اشاره

اسم‌های اشاره همان «این، آن، این‌ها، آن‌ها» در زبان فارسی است. در جدول زیر اسم‌های اشاره زبان عربی را آورده‌ایم.

مفرد	مثنی	جمع
هَذَا (این)	هَذَانِ - هَذَيْنِ (این دو)	هَؤُلَاءِ (این‌ها)
هَذِهِ (این)	هَاتَانِ - هَاتَيْنِ (این دو)	هَؤُلَاءِ (این‌ها)
ذَلِكَ (آن)	_____	أُولَئِكَ (آن‌ها)
تِلْكَ (آن)	_____	أُولَئِكَ (آن‌ها)

نکته ترجمه: هرگاه کلمه پس از اسم اشاره، «ال» نداشته باشد، اسم اشاره طبق معمول ترجمه می‌شود؛ یعنی اگر مفرد است، به صورت مفرد، اگر مثنی است، به صورت مثنی، و اگر جمع است، به صورت جمع ترجمه می‌شود. خوب است بدانیم که اسم‌های مثنی را می‌توان به صورت جمع نیز ترجمه کرد.

مثال: هَؤُلَاءِ مُعَلِّمُونَ: این‌ها معلم هستند.

اما اگر کلمه پس از اسم اشاره «ال» داشته باشد، اسم اشاره همواره به صورت «مفرد» ترجمه می‌شود.

مثال: هَؤُلَاءِ الْمُعَلِّمُونَ ...: این معلم‌ها ...

حالات و بگو

صَغُ فِي الْفَرَاغِ اسْمُ الْإِشَارَةِ الْمُنَاسِبِ. (در جای خالی اسم اشاره مناسب قرار بده).

۱- ..... الطَّالِبَتَانِ تَذْهَبَانِ إِلَى الْمَدْرَسَةِ. (هَذَانِ - هَؤُلَاءِ - هَاتَانِ): این دو دانش‌آموز به مدرسه می‌روند.

پ هاتان [«الطَّالِبَتَانِ» مثنای مؤنث است، بنابراین باید از اسم اشاره‌ای استفاده کنیم که مثنای مؤنث باشد، یعنی «هاتان»].

۲- ..... رَجَالٌ يَعْمَلُونَ بِحَدِّ. (هَذَا - تِلْكَ - أُولَئِكَ): آن‌ها مردانی هستند که با جدیت کار می‌کنند.

پ أُولَئِكَ [«رَجَالٌ» جمع مکسر «رَجُلٌ» است و به عبارت دیگر «جمع مذکر» است، پس باید از اسم اشاره‌ای استفاده کنیم که به جمع مذکر اشاره دارد، یعنی «أُولَئِكَ»].

۳- تَطْبُخُ ..... النِّسَاءُ أَطْعَمَةً لَذِيذَةً لِأُسْرَتِهِنَّ. (هَذِهِ - هَؤُلَاءِ - هَاتَانِ): این زنان برای خانواده خود غذاهای خوشمزه‌ای می‌پزند.

پ هَؤُلَاءِ [«النِّسَاءُ» جمع «الْمَرْأَةُ: زن» است، بنابراین باید از اسم اشاره‌ای استفاده کنیم که به جمع (جمع مؤنث) اشاره کند. در میان اسم‌های اشاره مورد نظر، فقط «هَؤُلَاءِ» برای جمع (چه مذکر و چه مؤنث) استفاده می‌شود].

۴- ..... أَشْجَارٌ جَمِيلَةٌ تَنْمُو فِي حَدِيقَةِ جَدِّي. (هَذَا - هَذِهِ - هَؤُلَاءِ): این‌ها درختان زیبایی هستند که در باغ پدر بزرگم رشد می‌کنند.

پ هَذِهِ [هرچند «أَشْجَارٌ» جمع مکسر «شَجَر: درخت» است، ولی باید به یاد داشته باشیم که برای «جمع‌های غیر انسان» معمولاً از اسم اشاره «مفرد مؤنث» (هَذِهِ یا تِلْكَ) استفاده می‌شود نه «هَؤُلَاءِ» یا «أُولَئِكَ»].

کلمات پرسشی

برای سؤالی کردن جملات، در زبان عربی از کلمات پرسشی استفاده می‌کنیم. در جدول زیر، مهم‌ترین کلمات پرسشی زبان عربی را آورده‌ایم:

کلمه پرسشی	معنا	کلمه پرسشی	معنا
أَيَّ	آیا	أَيْنَ	کجا
هَلْ	آیا	مِنْ أَيْنَ	از کجا، اهل کجا
مَنْ	چه کسی، چه کسانی	كَمْ	چند، چه قدر
مَنْ هُوَ	کیست	كَيْفَ	چه طور، چگونه
مَنْ هِيَ	کیست	مَاذَا	چه
لِمَنْ	برای کیست، مال چه کسی است	لِمَاذَا	چرا، برای چه
مَا	چیست، چه، چه چیز	مَتَى	چه وقت
مَا هُوَ	چیست	لِمَ	چرا، برای چه
مَا هِيَ	چیست		

اعداد اصلی

منظور از اعداد اصلی که برای شمارش به کار می‌رود همان یک، دو، سه و ... است. اعداد اصلی ۱ تا ۱۲ به این صورت است:

اعداد اصلی: یک تا دوازده			
یک: وَاحِدٌ	چهار: أَرْبَعَةٌ	هفت: سَبْعَةٌ	ده: عَشْرَةٌ
دو: اِثْنَانِ	پنج: خَمْسَةٌ	هشت: ثَمَانِيَةٌ	یازده: أَحَدُ عَشَرَ
سه: ثَلَاثَةٌ	شش: سِتَّةٌ	نه: تِسْعَةٌ	دوازده: اِثْنَا عَشَرَ

منظور از اعداد ترتیبی همان یکم، دوم، سوم، و ... است که برای بیان مرتبه استفاده می‌شود. اعداد ترتیبی یکم تا دوازدهم به این ترتیب است:

اعداد ترتیبی: یکم تا دوازدهم	
یکم: الْأَوَّلُ / الْأَوَّلَى	هفتم: السَّابِعُ / السَّابِعَةُ
دوم: الثَّانِي / الثَّانِيَّة	هشتم: الثَّامِنُ / الثَّامِنَةُ
سوم: الثَّالِثُ / الثَّالِثَةُ	نهم: التَّاسِعُ / التَّاسِعَةُ
چهارم: الرَّابِعُ / الرَّابِعَةُ	دهم: الْعَاشِرُ / الْعَاشِرَةُ
پنجم: الْخَامِسُ / الْخَامِسَةُ	یازدهم: الْحَادِي عَشَرَ / الْحَادِيَّةُ عَشْرَةَ
ششم: السَّادِسُ / السَّادِسَةُ	دوازدهم: الثَّانِي عَشَرَ / الثَّانِيَّةُ عَشْرَةَ

فعل ماضی، مضارع، ضمائر، شخص‌ها (به ترتیب فارسی)

تذکره در فارسی، فعل‌ها و ضمیرها را برای «شش شخص» به کار می‌بریم. شخص در عربی، «صیغه» نامیده می‌شود.

شخص یا صیغه در عربی	ضمیر مُفَصَّل	فعل ماضی	مثال	فعل مضارع	مثال	ضمیر متصل	شخص یا صیغه در فارسی
متکلم وحده	أَنَا (من)	فَعَلْتُ (انجام دادم)	ذَهَبْتُ (رفتم)	أَفْعُلُ (انجام می‌دهم)	أَذْهَبُ (می‌روم)	ي: عَمَلِي: کارم	اول شخص مفرد (من)
مفرد مذکر مخاطب	أَنْتَ (تو)	فَعَلْتَ (انجام دادی)	ذَهَبْتَ (رفتی)	تَفْعُلُ (انجام می‌دهی)	تَذْهَبُ (می‌روی)	كَ: عَمَلُكَ: کارت	دوم شخص مفرد (تو)
مفرد مؤنث مخاطب	أَنْتِ (تو)	فَعَلْتِ (انجام دادی)	ذَهَبْتِ (رفتی)	تَفْعَلِينَ (انجام می‌دهی)	تَذْهَبِينَ (می‌روی)	كِ: عَمَلُكِ: کارت	
مفرد مذکر غایب	هُوَ (او)	فَعَلَ (انجام داد)	ذَهَبَ (رفت)	يَفْعُلُ (انجام می‌دهد)	يَذْهَبُ (می‌رود)	هُ: عَمَلُهُ: کارش	سوم شخص مفرد (او)
مفرد مؤنث غایب	هِيَ (او)	فَعَلَتْ (انجام داد)	ذَهَبَتْ (رفت)	تَفْعُلُ (انجام می‌دهد)	تَذْهَبُ (می‌رود)	هَها: عَمَلُهَا: کارش	
متکلم مع الغیر	نَحْنُ (ما)	فَعَلْنَا (انجام دادیم)	ذَهَبْنَا (رفتیم)	نَفْعُلُ (انجام می‌دهیم)	نَذْهَبُ (می‌رویم)	نَا: عَمَلُنَا: کارمان	اول شخص جمع (ما)
جمع مذکر مخاطب	أَنْتُمْ (شما)	فَعَلْتُمْ (انجام دادید)	ذَهَبْتُمْ (رفتید)	تَفْعَلُونَ (انجام می‌دهید)	تَذْهَبُونَ (می‌روید)	كُمْ: عَمَلُكُمْ: کارتان	دوم شخص جمع (شما)
جمع مؤنث مخاطب	أَنْتُنَّ (شما)	فَعَلْتُنَّ (انجام دادید)	ذَهَبْتُنَّ (رفتید)	تَفْعَلْنَ (انجام می‌دهید)	تَذْهَبْنَ (می‌روید)	كُنَّ: عَمَلُكُنَّ: کارتان	
مثنای مذکر مخاطب	أَنْتُمَا (شما)	فَعَلْتُمَا (انجام دادید)	ذَهَبْتُمَا (رفتید)	تَفْعَلَانِ (انجام می‌دهید)	تَذْهَبَانِ (می‌روید)	كُما: عَمَلُكُما: کارتان	
مثنای مؤنث مخاطب	أَنْتُمَا (شما)	فَعَلْتُمَا (انجام دادید)	ذَهَبْتُمَا (رفتید)	تَفْعَلَانِ (انجام می‌دهید)	تَذْهَبَانِ (می‌روید)	كُما: عَمَلُكُما: کارتان	
جمع مذکر غایب	هُمْ (آن‌ها)	فَعَلُوا (انجام دادند)	ذَهَبُوا (رفتند)	يَفْعَلُونَ (انجام می‌دهند)	يَذْهَبُونَ (می‌روند)	هُمْ: عَمَلُهُمْ: کارشان	سوم شخص جمع (آن‌ها، ایشان)
جمع مؤنث غایب	هُنَّ (آن‌ها)	فَعَلْنَ (انجام دادند)	ذَهَبْنَ (رفتند)	يَفْعَلْنَ (انجام می‌دهند)	يَذْهَبْنَ (می‌روند)	هُنَّ: عَمَلُهُنَّ: کارشان	
مثنای مذکر غایب	هُمَا (آن‌ها)	فَعَلَا (انجام دادند)	ذَهَبَا (رفتند)	يَفْعَلَانِ (انجام می‌دهند)	يَذْهَبَانِ (می‌روند)	هُما: عَمَلُهُما: کارشان	
مثنای مؤنث غایب	هُمَا (آن‌ها)	فَعَلَتَا (انجام دادند)	ذَهَبَتَا (رفتند)	تَفْعَلَانِ (انجام می‌دهند)	تَذْهَبَانِ (می‌روند)	هُما: عَمَلُهُما: کارشان	

ماضی (مثبت)	ماضی منفی ما + ماضی	مضارع (مثبت)	مضارع منفی لا + مضارع	مستقبل (آینده) سَوْفَ + مضارع	نهی لا + مضارع مجزوم	امر حذف (ت) از مضارع مجزوم
رَجَعَ: برگشت	مَا رَجَعَ: برگشت	يَرْجِعُ: برمی‌گردد	لَا يَرْجِعُ: برنمی‌گردد	سَيَرْجِعُ: بر خواهد گشت سَوْفَ يَرْجِعُ: بر خواهد گشت	لَا تَرْجِعُ: برنگرد	ارْجِعْ: برگرد

و حالا یک سؤال ذهنمان را به خودش مشغول کرده! «مضارع مجزوم» یعنی چی؟
برای پیدا کردن جواب این سؤال به روش ساختن نهی و امر توجه کنید:

روش ساختن فعل نهی (لا + مضارع مجزوم)

به ابتدای فعل مضارع حرف «لا» اضافه می‌کنیم که به آن، «لای نهی» می‌گوییم. این «لا» باعث تغییراتی در انتهای فعل می‌شود که به ترتیب زیر انجام می‌شود:

اگر در آخر فعل، صَمَه (ه) داشته باشیم آن را به سکون (ه) تبدیل می‌کنیم.	اگر در آخر فعل، حرف «ن» داشته باشیم آن را حذف می‌کنیم.	(به شرط این که قبل از «ن» یکی از ضمیرهای «و - ا - ی» داشته باشیم).
اگر در آخر فعل، حرف «ن» داشته باشیم آن را حذف می‌کنیم.	تَذَهَّبُ ← لا تَذَهَّبُ (نرو)	تَذَهَّبُونَ ← لا تَذَهَّبُوا (نروید)
نِ / نَ ← لا تَذَهَّبَانِ (نروید)	تَذَهَّبَانِ ← لا تَذَهَّبَا (نروید)	تَذَهَّبِينَ ← لا تَذَهَّبِي (نروید)
در دو صیغه «دوم شخص» و «سوم شخص» جمع (جمع مؤنث) شرط فوق وجود ندارد، پس «ن» حذف نمی‌شود.	نِ ← لا تَذَهَّبْنَ (نروید)	نِ ← لا تَذَهَّبْنَ (نروید)
دوم شخص جمع مؤنث (بدون تغییر)		

تذکره: اگرچه می‌توانیم از تمام صیغه‌های مضارع، فعل نهی بسازیم، ولی اکثراً فعل نهی از صیغه‌های دوم شخص (مفرد و جمع) یعنی از صیغه‌های مخاطب ساخته می‌شود.

روش ساختن فعل امر (حذف «ت» از مضارعی که آخرش مجزوم شده)

فعل امر (امر مستقیم) فقط از مضارع «دوم شخص» (مفرد و جمع) یعنی فقط صیغه‌های «مخاطب» ساخته می‌شود؛ البته با اجرای سه مرحله زیر:

۱) حرف «ت» را از ابتدای مضارع دوم شخص حذف می‌کنیم.
۲) اگر اولین حرف بعد از «ت»، ساکن (ه) باشد، با حذف «ت» باید «ا» جایگزین آن کنیم که علامت آن به علامت حرف دوم ریشه در فعل مضارع بستگی دارد:

تَنْظُرُ امر ← أَنْظُرْ	تَلْعَبُ امر ← اَلْعَبْ	تَجْلِسُ امر ← اجْلِسْ
تَذَهَّبُ (ساکن) ← تَذَهَّبْ	تَذَهَّبَانِ (حذف) ← تَذَهَّبَا	تَذَهَّبِينَ (بدون تغییر) ← تَذَهَّبِي
دوم شخص (جمع مؤنث)		

به اجرای این مراحل در مثال‌های زیر توجه کنید:

تَذَهَّبُ (می‌روی) امر ← اَذْهَبْ (برو)	تَذَهَّبَانِ (می‌روید) امر ← اَذْهَبَا (بروید)	تَذَهَّبُونَ (می‌روید) امر ← اَذْهَبُوا (بروید)
تَذَهَّبَانِ (می‌روید) امر ← اَذْهَبَا (بروید)	تَذَهَّبِينَ (می‌روید) امر ← اَذْهَبِي (بروید)	

۱- بر این اساس، فعل مضارع منفی در صیغه‌های «جمع مؤنث غایب» و «جمع مؤنث مخاطب» با فعل نهی آن‌ها شبیه یکدیگر می‌شود و تنها از قرائن موجود در جمله می‌توان پی برد که فعل مضارع، «منفی» است یا «نهی»: لا تَذَهَّبْنَ: مضارع منفی: نمی‌روید (شما)
نهی: نروید (شما)

۲- در هنگام ساختن نهی یا امر از دوم شخص جمع (مذکر) که آخرش «ون» دارد با حذف «ن» نباید «و» تنها بماند. به همین دلیل به آن «ا» اضافه می‌کنیم که البته خوانده نمی‌شود: تَذَهَّبُونَ ← لا تَذَهَّبُوا امر
تَذَهَّبُوا امر

۱ در ساختن فعل «امر» و «نهی» همیشه انتهای فعل دچار تغییر (مجزوم) می‌شود. (غیر از صیغه دوم شخص جمع مؤنث) به تغییرات انتهای فعل که در ساختن «امر» و «نهی» اجرا می‌شود - و خلاصه آن در مرحله شماره ۳ در امر آمده است - اصطلاحاً «مجزوم» کردن گفته می‌شود، پس برای ساختن امر و نهی انتهای فعل را مجزوم می‌کنیم.

۲ تفاوت «لای نفی» و «لای نهی»: «لای نفی» (منفی) باعث تغییر انتهای فعل نمی‌شود، ولی «لای نهی» انتهای فعل را تغییر می‌دهد. (مجزوم می‌کند) مثال: لا تذهب: نمی‌روی (نفی) لا تذهب: نرو (نهی)

حالات توبگو

- ضَع فِي الْفَرَاغِ فِعْلاً مُنَاسِباً. (در جای خالی یک فعل مناسب قرار بده).
- ۱- أَتَيْهَا الطَّالِبُ، أ..... دَرَسَكَ؟ (قَرَأْتَ - قَرَأْتَ - قَرَأْتَ): ای دانش‌آموز! آیا درست را خواندی؟
- پ قَرَأْتَ [با توجه به «أَتَيْهَا الطَّالِبُ» که اسلوبِ نِدَاسْت و برای صدادن «مخاطب» که در این جا «مفرد مذکر مخاطب» است، به کار می‌رود و نیز با توجه به ضمیر متصل «لَكَ» در «دَرَسَكَ» که این ضمیر نیز مربوط به «مفرد مذکر مخاطب» است، متوجه می‌شویم که باید از فعلی استفاده کنیم که مربوط به صیغه «مفرد مذکر مخاطب» باشد، یعنی «قَرَأْتَ».]
- ۲- أَنْتُمْ..... وَ نَحْنُ لَا نَكْذِبُ أَبَاضاً. (يَصْذَقُونَ - يَصْذَقُونَ): شما راست می‌گویید و ما نیز دروغ نمی‌گوییم.
- پ يَصْذَقُونَ [با توجه به ضمیر مُنْفَصِل «أَنْتُمْ» که مربوط به «جمع مذکر مخاطب» است، باید از فعل مضارعی استفاده کنیم که اولاً: «جمع مذکر» باشد، یعنی آخرش «وْنَ» داشته باشد. ثانیاً: مربوط به «مخاطب» باشد، یعنی حتماً با حرف مضارعه «ت» شروع شده باشد؛ و این یعنی «يَصْذَقُونَ».]
- ۳- يَا طَالِبَاتُ،..... لِلْإِمْتِحَانِ جَيِّداً. (أُذَرِّسُوا - أَدْرُسُ - أَدْرُسُ): ای دانش‌آموزان! برای امتحانات، خوب درس بخوانید.
- پ أَدْرُسُ [با توجه به «طَالِبَاتُ» که «جمع مؤنث» است و نیز با توجه با فعل‌های داخل پرانتز که همگی فعل امر هستند، باید فعل امری را انتخاب کنیم که آخرش «نَ» داشته باشد، زیرا در فعل‌های امر و یا نهی «جمع مؤنث مخاطب»، هیچ‌گاه «نَ» از آخر این صیغه حذف نمی‌شود.]
- ۴- يَا بِنْتِي الْعَزِيزَةَ، رَجَاءً..... شَيْئاً عَلَى جِدَارِ الصَّفِّ. (لَا تَكْتُبُ - لَا تَكْتُبِي): ای دختر عزیزم! لطفاً روی دیوار کلاس چیزی ننویس.
- پ لَا تَكْتُبِي [با توجه به «يَا بِنْتِي الْعَزِيزَةَ» که مربوط به اسلوبِ نِدَاسْت و به عبارت دیگر، گوینده کسی را صدا می‌زند، و نیز با توجه به این که مخاطب «مفرد مؤنث» است و از او خواسته شده که کاری را انجام ندهد، متوجه می‌شویم که در جای خالی باید از یک فعل نهی استفاده کنیم که مربوط به صیغه «مفرد مؤنث مخاطب» باشد؛ یعنی «لَا تَكْتُبِي». خوب است بدانیم که فعل‌های امر یا نهی در این صیغه، همواره آخرش «ي» دارد.]
- ۵- عَلِيٌّ وَ أَحْمَدُ..... إِلَى شَاطِئِ الْبَحْرِ فِي الْأُسْبُوعِ الْقَادِمِ. (ذَهَبَا - يَذْهَبَانِ - سَيَذْهَبَانِ): علی و احمد در هفته آینده به ساحل دریا خواهند رفت.
- پ سَيَذْهَبَانِ [با توجه به قید زمان آینده (الأسبوع القادم: هفته آینده) باید از فعلی استفاده کنیم که بر مستقبل (آینده) دلالت داشته باشد، هم‌چنین می‌دانیم که با آوردن دو حرف «سَ» یا «سُوفَ» بر سر فعل مضارع، فعل مضارع تبدیل به «مستقبل» می‌شود، و این یعنی «سَيَذْهَبَانِ».]

حروف اصلی (ریشه) - وزن

- اکثر کلمات در عربی، ریشه دارند. همان حروف اصلی هر کلمه است که معمولاً سه حرف می‌باشد.
- کلمات هم‌خانواده، از یک ریشه ساخته شده‌اند. مانند: عالم، معلوم، علیم، علماء و تعلیم همگی از ریشه «ع ل م»
- آهنگ و ریتم هر کلمه را «وزن» می‌گویند. اگر به جای ریشه کلمه، «ف-ع-ل» را قرار دهیم، وزن آن کلمه به دست می‌آید؛ مانند:

کلمه	عالم	تعلیم	منصور	سجاد	اکبر	عسلثم	مسجد	ضرب
وزن	فاعِل	تفعیل	مفعول	فَعَال	أَفْعَل	فَعْلُثَم	مَفْعِل	فَعْل

نکته ترجمه: معمولاً وزن «فاعِل» به معنای «انجام‌دهنده» یا «دارنده حالت»، و وزن «مفعول» به معنای «انجام‌شده» است.

مثال: صانع: سازنده / مضمون: ساخته‌شده / ضارب: زننده / مضروب: زده‌شده

ترکیب وصفی - ترکیب اضافی

ترکیب وصفی (موصوف و صفت)

در عربی هرگاه دو اسم، پشت سر هم قرار گیرند به گونه‌ای که یا هر دو «ال» داشته باشند و یا هر دو بدون «ال» باشند، در صورتی که علامت آخر هر دو یکسان باشد، معمولاً موصوف و صفت محسوب می‌شوند. به اسم اول، «موصوف» و به اسم دوم «صفت» گفته می‌شود. دقت کنید که اسم دوم (صفت) معمولاً یکی از ویژگی‌های اسم اول (موصوف) را بیان می‌کند.

مثال: الصَّنَاعَةُ الْجَدِيدَةُ: صنعت جدید / الْمُخْتَبَرُ الصَّغِيرُ: آزمایشگاه کوچکی

موصوف صفت

صفت موصوف

ترکیب اضافی (مضاف و مضاف الیه)

هر گاه دو اسم پشت سر هم قرار گیرند، به گونه‌ای که اولی (مضاف)، «ال» و تنوین (ـَـئِـ) نداشته باشد، ولی دومی (مضاف‌لیه) معمولاً «ال» و یا گاهی تنوین داشته باشد، به این ترکیب، «ترکیب اضافی» گفته می‌شود.

مضاف مضاف اليه

مضاف مضاف اليه

(آزمایشگاه مدرسه‌ای)

(صنعت کاغذ)

نکته ترجمه: با دیدن این فرمول «اسم + ضمیر متصل + صفتِ ال دار» که به آن ترکیبِ «اضافی - وصفی» می‌گوییم، در ترجمه، ضمیر را بعد از صفت قرار می‌دهیم.

مثال: أُخْتِي الْكَبِيرَةُ: خواهر بزرگ من   عَمَلُكَ الصَّالِحُ: کار نیک تو

کار تو نیک

خواہر من بزرگ

ماضی استمراری

هر گاه فعل «**کان**» یا یکی از فعل های هم خانواده آن (**کان** - **کانا** - **کانوا** - **کانت** - **کانتا** - **کُن** - **کُنت** - **کُنتم** - **کُنْتُم** - **کُنْتُمَا** - **کُنْتُنَّ** - **کُنْتُ** - **کُنْتُمَا** - **کُنْتُنَّ**) قبل از یک «**فعل مضارع**» بیاید، آن دو به صورت فعل «**ماضی استمراری**» ترجمه می شوند، یعنی: **کانَ** + فعل مضارع = **ماضی استمراری** در فارسی

فعل مضارع   ماضی استمراری

فعل مضارع   ماضی استمراری

ماضی استمراری

فعل مضارع

توجه کنید که میان «کان» یا «هم‌خانواده‌اش» با «فعل مضارع» می‌تواند فاصله وجود داشته باشد یا نداشته باشد.

بیان ساعت

در عربی برای بیان ساعت کامل، از اعداد ترتیبی (بر وزن «الفَاعِلَة») استفاده می‌شود و برای بیان «نیم» از واژه «النِّصْف» و برای «رُبْع» از واژه «الرُّبْع» و برای «یک ربع مانده به ...» از فرمول «عدد ترتیبی + إِلَّا + رُبْعًا» استفاده می‌شود. مانند:

[ساعت] پنج تمام: الخامسةُ تماماً / پنج و ربع: الخامسةُ وَ الرَّبْع / پنج و نیم: الخامسةُ وَ النِّصْف / یک ربع مانده به پنج: الخامسةُ إِلَّا رُبْعاً

رنگ‌ها و روزهای هفته

الْأَلْوَانُ: رنگ‌ها ← أَخْضَر (سبز)، أَحْمَر (سرخ، قرمز)، أَزْرَق (آبی)، أَبْيَض (سفید)، أَصْفَر (زرد) أَسْوَد (سیاه) وَ بَنْفَسْجِي (بنفش)

آيَاتَامَ الأسبوع: روزهای هفته ← السَّبْتُ (شنبه)، الْأَحَدُ (یکشنبه)، الْإِثْنَيْنِ (دوشنبه)، الْثَلَاثَاءُ (سهشنبه)، الْأَرْبَعَاءُ (چهارشنبه)، الْخَمِيسُ (پنجشنبه)، الْجُمُعَةُ (جمعه)

واژگان

فعل

أَنْزَلَ: نازل کرد	زَانَ: زینت داد	نَمَتَ: رشد کرد «مؤنثِ نَمَا»
أَوْجَدَ: پدید آورد	قُلَّ: بگو	يُخْرِجُ: درمی آورد

اسم

ذات ... : داراي ...	عَیْم: ابر	أُنْجُم: ستارگان «مفرد: نَجْم»
ذَاكَ: آن (= ذَلِك)	مُسْتَعِرَة: فروزان	أَنْعَم: نعمتها «مفرد: نِعْمَة»
ذو ... : داراي ...	«مَنْ ذَا: این کیست؟»	بَالِغ: کامل
شَرَرَة: آخگر (پاره آتش)	مُتَهَمَرَة: ریزان	جَذْوَة: پاره آتش
ضیاء: روشنایی	نَضِرَة: تَر و تازه	دُزَر: مرواریدها «مفرد: دُر»
عُصُون: شاخه‌ها «مفرد: عُصْن»		ذَا: این (= هَذَا)

واژگان حواری و تمارین

فعل

آن اَسَافِرَ: که سفر کنم	صَغ: بگذار	تَرْجِم: ترجمه کن
اسم		
تَعَارُف: آشنایی	مُسْتَعِيناً بِ: با استفاده از	قَاعَة: سالن
مَطَار: فرودگاه	فَرَاغ: جای خالی	

صَغَ = قرار بده	نَضِرَة = تر و تازه	طَارَجَ = تازه	الثَّمَرَة = میوه	الفَاكِهَة = میوه	الجَدْوَة = پاره آتش	السَّرَرَة = پاره آتش
ضیاء = روشنایی	أَوْجَدَ = پدید آورد	حَلَقَ = آفرید، پدید آورد	البَالِغَ = کامل	الکَامِلَ = کامل	أَنْجَمَ = ستارگان	کَوَاكِبَ = ستارگان
الغَیْمَ = ابر	نَامَ = خوابید	رَقَدَ = خوابید	مُجِدَّ = تلاشگر	مُجْتَهِدَ = تلاشگر	لِمَ = چرا	لِمَاذَا = چرا
ذو ... = دارای ...	ذَاكَ = آن	ذَلِكَ = آن	صَارَتْ = شد	أَصْبَحَتْ = شد	فَائِزَ = موفق	نَاجِحَ = موفق
أَنْعَمَ = نعمتها	عَیْنَ = چشمه	یَنْبُوعَ = چشمه	أَنْظَرَ = بین	شَاهِدَ = بین		

بُخِرِجَ = درمی آورد	النَّسَائِيَّةَ = زنانه	الرَّجَالِيَّةَ = مردانه	الَّيْلَ = شب	النَّهَارَ = روز	مُقْتَدِرَة = توانا	ضَعِيفَ = ناتوان
أَنْزَلَ = نازل کرد	بَالِغَ = کامل	نَاقِصَ = ناقص	نَاجِحَ = قبول	رَاسِبَ = مردود	مَسْرُورَ = شاد	حَزِینَ = غمگین
رَخِیصَة = ارزان	مَسْمُوحَ = مجاز	مَمْنُوعَ = ممنوع	بِشْرَاءَ = خریدن	بَبَيْعَ = فروختن	أَبْيَضَ = سفید	أَسْوَدَ = سیاه
بِدَايَة = آغاز	جَمِیلَ = زیبا	قَبِیحَ = زشت	یَمِینَ = راست	یَسَارَ = چپ	قَرِیبَ = نزدیک	بَعِیدَ = دور

عُصُونُ مفرد (عُصْنُ شاخه)	تَمَارِینُ مفرد (تَمْرِین تمرین)	مَلَابِیسُ مفرد (مَلْبَیس لباس)
أَنْعَمَ مفرد (نِعْمَة نعمت)	جُمَلُ مفرد (جُمْلَة جمله)	أَلْوَانُ مفرد (لَوْن رنگ)
أَنْجَمَ مفرد (نَجْم ستاره)	أَفْعَالُ مفرد (فِعْل فعل)	أَصْدِقَاءُ مفرد (صَدِیق دوست)
دُزَرُ مفرد (دُر مروارید)	أَحْجَارُ مفرد (حَجَر سنگ)	أَبْحَاثُ مفرد (بَحْث تحقیق)
حُرُوفُ مفرد (حَرْف حرف)	جِبَالُ مفرد (جَبَل کوه)	عَقَارِبُ مفرد (عَقْرَبه عقربه)

ترجمه درس

«الْآنعام: ۱۳»

«الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ»

ستایش از آن خدایی است که آسمانها و زمین را آفرید و تاریکیها و روشنایی را بنهاد.

ذَاكَ	هُوَ	اللَّهُ
آن	او (همان)	خداوند
آن (او) همان خداوند است.		

أَنْظُرُ	لِيتِلِكَ	الشَّجَرَة	ذَاتُ	النَّصُونِ	النَّصِيرَة
بنگر	به آن	درخت	دارای	شاخه‌های	تروتازه
به آن درخت بنگر که دارای شاخه‌های تر و تازه است.					

أَنْظُرُ: فعل امر

تِلْكَ: اسم اشاره به دور «مفرد مؤنث»

النَّصُونِ النَّصِيرَة: ترکیب وصفی

کَيْفَ: کلمه استفهامی (پرسشی)
نَمَتْ: فعل ماضی
صَارَتْ: فعل ماضی

کَيْفَ	نَمَتْ	مِنْ	حَبَّةٍ	وَ كَيْفَ	صَارَتْ	شَجَرَه
چگونه	رشد کرد	از	دانه‌ای	و چگونه	شد	درخت

چگونه [در آغاز] از دانه‌ای رشد کرده و چگونه [اکنون] درخت شده است؟

إِخْرَجْتُ: فعل امر
قُلْ: فعل امر
يُخْرِجُ: فعل مضارع
مَنْ: کلمه استفهامی (پرسشی)

فَإِخْرَجْتُ	و قُلْ	مَنْ	ذَا الَّذِي	يُخْرِجُ	مِنْهَا	الثَّمَرَه
پس جست‌وجو کن	و بگو	کیست	این که	درمی‌آورد	از آن	میوه

پس جست‌وجو کن و [به خود] بگو: این کیست که از آن (درخت) میوه بیرون می‌آورد؟

الشَّمْسُ: اسم مؤنث [واژه «الشَّمْسُ» با وجود این که علامت مؤنث «ة / ة» ندارد، ولی در زبان عربی یک اسم مؤنث به شمار می‌رود].
ذَا: اسم اشاره / جَدْوُثُهَا: ترکیب اضافی

و أَنْظُرْ	إِلَى الشَّمْسِ	الَّتِي	جَدْوُثُهَا	مُسْتَعْرَه
و بنگر	به خورشیدی	که	پاره آتش آن	فروزان

و بنگر به خورشیدی که شعله آتش آن فروزان است.

خَرَّازَةٌ مُنْتَشِرَةٌ: ترکیب وصفی

فِيهَا	ضِيَاءٌ	و بِهَا	خَرَّازَةٌ	مُنْتَشِرَه
در آن	روشنایی	و با آن	حرارتی	پخش

در آن (خورشید) روشنایی [و نور] است و به وسیله آن حرارت و گرمایی پراکنده است.

أَوْجَدَ: فعل ماضی

مَنْ	ذَا الَّذِي	أَوْجَدَهَا	فِي الْجَوِّ	مِثْلَ	الشَّرَرَه
کیست	این که	پدید آورد آن را	در هوا (آسمان)	مانند	پاره آتش

این کیست که آن (خورشید) را در هوا (آسمان) مانند پاره آتش پدید آورده است؟

أَنْعَمْتُ: ترکیب اضافی

ذَاكَ	هُوَ	اللَّهُ	الَّذِي	أَنْعَمْتُ	مِنْهُمْ
آن	(او) همان	خداست	که	نعمت‌هایش	ریزان [است]

آن همان خدایی است که نعمت‌هایش ریزان است.

حِكْمَةٌ بِالْغَيْهِ: ترکیب وصفی
قُدْرَةٌ مُقْتَدِرَةٌ: ترکیب وصفی

ذُو	حِكْمَةٍ	بِالْغَيْهِ	وَ	قُدْرَةٍ	مُقْتَدِرَه
دارای	حکمتی	کامل	و	قدرتی	توانا [است]

[او که] دارای دانایی کامل و قدرتی [پایدار و] توانا است.

أَنْظُرْ: فعل امر

أَنْظُرْ	إِلَى اللَّيْلِ	فَمَنْ	أَوْجَدَ	فِيهِ	قَمَرَه
نگاه کن	به شب	پس چه کسی	پدید آورد	در آن	ماه [را]

[آن گاه] به شب بنگر، پس چه کسی در آن [شب تاریک] ماه را پدید آورده است؟

زَانَ: فعل ماضی
الدَّرَرُ الْمُنْتَشِرَةُ: ترکیب وصفی

وَ زَانَهُ	بِالنَّجْمِ	كَالدَّرَرِ	الْمُنْتَشِرَه
و آراست آن [را]	با ستارگانی	مانند مرواریدهای	پراکنده

و شب را با ستارگانی همانند مرواریدهای پراکنده آراست.

أَنْزَلَ: فعل ماضی

و أَنْظُرْ	إِلَى الْغَيْمِ	فَمَنْ	أَنْزَلَ	مِنْهُ	مَطَرَه
و بنگر	به ابر	پس چه کسی	نازل کرد (فروفرستاد)	از آن	باران [را]

و به ابر بنگر، پس چه کسی از آن، باران فرو فرستاد؟

توجه: حرف «ه» در آخر مصراع دوم ابیات این درس علامت مؤنث (ة) است که به دلیل «ضرورت شعری» نقطه‌های آن حذف شده است، ولی در آخر واژه‌های «قَمَر» و «مَطَر» علامت مؤنث بودن نیست و تنها به خاطر هماهنگ شدن وزن شعر آمده است!

جَوَّارُ (التَّعَارُفُ فِي مَطَارِ النَّجَفِ الْأَشْرَفِ)

زائرُ مَرَقَدِ أميرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ	گفت وگو	أَخَذَ الْمُوظِّفِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ
زائرِ مَرَقَدِ امیرمؤمنان علی	(آشنایی با یکدیگر در فرودگاه نجف اشرف)	یکی از کارمندان در سالن فرودگاه
السَّلَامُ عَلَيْكُمْ.	و عَلَيْكُمْ السَّلَامُ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ وَ بَرَكَاتُهُ.	

سلام بر شما. و سلام و رحمت و برکات خدا بر شما.

صَبَاحُ الْخَيْرِ يَا أَخِي.	صَبَاحُ النَّوْرِ وَ السُّرُورِ.
صبح به خیر ای برادر.	صبح به خیر و خوشی.
كَيْفَ حَالُكَ؟	أَنَا بِخَيْرٍ، وَ كَيْفَ أَنْتَ؟
حالت چه طوره؟	من خوبم، و شما چه طور؟
بِخَيْرٍ وَ الْحَمْدُ لِلَّهِ.	عَفْوًا، مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟
خوبم، شکر خدا.	ببخشید، اهل کجا هستی؟
أَنَا مِنَ الْجُمْهُورِيَّةِ الْإِسْلَامِيَّةِ الْإِيرَانِيَّةِ.	مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟

من از جمهوری اسلامی ایرانم. اسم شریف شما چیه؟

إِسْمِي حُسَيْنٌ وَ مَا اسْمُكَ الْكَرِيمُ؟	إِسْمِي عَبْدُ الرَّحْمَنِ.

نام من حسین و نام شریف شما چیه؟ اسم من عبدالرحمانه

هَلْ سَافَرْتَ إِلَى إِيْرَانٍ حَتَّى الْآنَ؟	لَا؛ مَعَ الْأَسَفِ. لَكِنِّي أَحِبُّ أَنْ أَسَافِرَ.

آیا تا به حال به ایران سفر کرده‌ای؟ نه، متأسفانه. ولی دوست دارم که سفر کنم.

إِنْ شَاءَ اللَّهُ تُسَافِرُ إِلَى إِيْرَانٍ!	إِنْ شَاءَ اللَّهُ؛ إِلَى اللَّقَاءِ مَعَ السَّلَامَةِ.

اگر خدا بخواهد به ایران سفر می‌کنی! ان شاء الله؛ به امید دیدار، به سلامت.

فِي أَمَانٍ اللَّهُ.	فِي أَمَانٍ اللَّهُ وَ حِفْظِهِ، يَا حَبِيبِي.

در پناه خدا (خدا نگهدار). در امان و پناه خدا، ای دوست من.

التمارين

التمرين الأول: تَرْجِمْ هَذِهِ الْجُمْلَ، وَ اكْتُبْ نَوْعَ الْأَفْعَالِ. (تمرين اول: اين جملات را ترجمه كن و نوع فعل‌ها را بنويس.)

أَكْتُبْ رِسَالَتَكَ	نام‌ها را بنويس.	لا تَكْتُبْ عَلَى الْجِدَارِ	روی دیوار ننويس.
أَكْتُبُوا وَاجِبَاتِكُمْ	تكاليفتان را بنويسيد.	هَلْ لَا يَكْتُبَنَّ بِسُرْعَةٍ	آنها به سرعت نمي‌نويسند.
سَأَكْتُبُ دَرْسِي	درس را خواهيم نوشت.	إِنَّا سَوْفَ نَكْتُبُ أَبْحَاثًا	ما پژوهش‌هاي را خواهيم نوشت.
مَا كَتَبْتُمْ تَمَارِينَكُمْ	تمرين‌هايتان را ننوشتيد.	كَانُوا يَكْتُبُونَ بِدَقَّةٍ	با دقت مي‌نوشتند.
	ماضي (منفي)		ماضي استمراري

التمرين الثاني: صُغِّ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبِ. (كَلِمَةً وَاحِدَةً زَائِدَةً) (تمرين دوم: عدد مناسب را در دایره بگذار. (يك كلمه، اضافي است.)

مِنَ الْأَحْجَارِ الْجَمِيلَةِ الْغَالِيَةِ ذَاتِ اللَّوْنِ الْأَبْيَضِ.

[از سنگ‌های زیبای گران‌بهای دارای رنگ سفید است.]

جَدَوْثُهَا مُسْتَعْرَةً، فِيهَا ضِيَاءٌ وَ بِهَا حَرَارَةٌ مُنْتَشِرَةٌ.

[پاره آتش آن، فروزان است. در آن، روشنی و نور است و به وسیله آن، گرمایی پراکنده می‌شود.]

۱- الشَّرَرَةُ: زبانه آتش

۲- الشَّمْسُ: خورشید

كوكب يدور حول الأرض؛ ضياؤه من الشمس. ③ پ

[سیاره‌ای است که به دور زمین می‌چرخد؛ نورش از خورشید است.]

بَخَارٌ مُتْرَاكِمٌ فِي السَّمَاءِ يَنْزِلُ مِنْهُ الْمَطَرُ. ⑤ پ

[بخاری به‌هم‌فشرده در آسمان که از آن، باران می‌بارد.]

مِنَ الْمَلَائِكَةِ النَّسَائِيَّةِ ذَاتِ الْأَلْوَانِ الْمُخْتَلِفَةِ. ⑥ پ

[از لباس‌های زنانه دارای رنگ‌های مختلف است.]

قِطْعَةٌ مُنْفَصِلَةٌ عَنِ النَّارِ الْمُسْتَعْرَةِ. ① پ

[تکه‌ای جداشده از آتش فروزان است.]

كلمة اضافی: «اَلْأَنْعَمُ: نعمت‌ها»

اَلتَّمَرِينُ اَلثَّالِثُ صَعٌ هَذِهِ الْجُمْلَةُ وَ اَلتَّرَاكِيبُ فِي مَكَانِهَا اَلْمُنَاسِبُ. (تمرین سوم این جمله‌ها و ترکیب‌ها را در جای مناسبش قرار بده.)

هَؤُلَاءِ فَائِزَاتٌ - هَٰذَا اَلدَّلِيلَانِ - تِلْكَ اَلْبَطَارِيَةُ - اُولَٰئِكَ اَلصَّالِحُونَ - هَؤُلَاءِ اَلْأَصْدِقَاءُ - هَٰتَانِ رُجَاكُتَانِ

مفرد مؤنث	مثنای مذکر	مثنای مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر
پ تِلْكَ اَلْبَطَارِيَةُ	پ هَٰذَا اَلدَّلِيلَانِ	پ هَٰتَانِ رُجَاكُتَانِ	پ اُولَٰئِكَ اَلصَّالِحُونَ	پ هَؤُلَاءِ فَائِزَاتٌ	پ هَؤُلَاءِ اَلْأَصْدِقَاءُ
آن باتری	این دو راهنما	این دو، شیشه هستند	آن شایستگان	این‌ها، برنده هستند	این دوستان

تذکره هرگاه اسم اشاره قبل از اسم «ال» دار بیاید به صورت مفرد (این / آن) ترجمه می‌شود، حتی اگر «مثنی» یا «جمع» باشد.

اَلتَّمَرِينُ الرَّابِعُ أَكْثَبُ وَزْنِ اَلْكَلِمَاتِ اَلتَّالِيَةِ وَ حُرُوفُهَا اَلْأَصْلِيَّةُ. (تمرین چهارم وزن کلمات زیر و حروف اصلی آن‌ها را بنویس.)

۱- ناصِر، مَنصُور، اَنصَار: پ ناصِر بر وزنِ فاعل، مَنصُور بر وزنِ مفعول، اَنصَار بر وزنِ افعال، همگی از ریشهٔ ن ص ر

۲- صَبَّار، صَبُور، صَابِر: پ صَبَّار بر وزنِ فاعل، صَبُور بر وزنِ فَعول، صَابِر بر وزنِ فاعل، همگی از ریشهٔ ص ب ر

اَلتَّمَرِينُ اَلْخَامِسُ صَعٌ اَلْمُتَرَادِفَاتِ وَ اَلْمُتَضَادَّاتِ فِي اَلْفَرَاغِ اَلْمُنَاسِبِ. (تمرین پنجم مترادف‌ها و متضادها را در جای خالی مناسب قرار بده.)

ضياء - نام - ناجح - مسرور - قریب - جمیل - نه‌ایه - یمین - غالیة - شراء - مسموح - مُجَدِّ

رَحِيصَةٌ	غَالِيَةٌ	رَاسِبٌ	نَاجِحٌ	يَسَارٌ	يَمِينٌ	حَزِينٌ	مَسْرُورٌ
ارزان	گران	مردود	قبول، موفق	چپ	راست	غمگین	شاد
بَيْعٌ	شِرَاءٌ	بِدَايَةٌ	نِهَآيَةٌ	بَعِيدٌ	قَرِيبٌ	مُجْتَهِدٌ	مُجَدِّ
فروش	خرید	آغاز	پایان	دور	نزدیک	تلاشگر	تلاشگر
رَقْدٌ	نَامٌ	قَبِيحٌ	جَمِيلٌ	نور	ضِيَاءٌ	مَمْنُوعٌ	مَسْمُوحٌ
خوابید	خوابید	زشت	زیبا	نور	روشنی	ممنوع	مجاز

اَلتَّمَرِينُ اَلسَّادِسُ اُرْسُمْ عَقَارِبَ اَلسَّاعَاتِ. (تمرین ششم عقربه‌های ساعت‌ها را رسم کن.)

پاسخ:

السَّادِسَةُ إِلَّا رُبْعًا
یک ربع مانده به شش

الثَّامِنَةُ وَ النِّصْفُ
هشت و نیم

اَلْخَامِيسَةُ وَ الرَّبْعُ
پنج و ربع

اَلْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ «پژوهش علمی»

إِبْحَثْ فِي اَلْإِنْتَرْنِتِ أَوْ اَلْمَكْتَبَةِ عَنْ نَصِّ قَصِيرٍ أَوْ جُمْلَةٍ بِاَللُّغَةِ اَلْعَرَبِيَّةِ حَوْلَ عَظَمَةِ مَخْلُوقَاتِ اَللَّهِ، ثُمَّ تَرَجِّمُهُ إِلَى اَلْفَارِسِيَّةِ مُسْتَعِينًا بِمُعْجَمٍ عَرَبِيٍّ - فَارِسِيٍّ. در اینترنت یا کتابخانه به دنبال متنی کوتاه یا جملاتی به زبان عربی دربارهٔ عظمت آفریده‌های خداوند بگرد، سپس آن را با استفاده از واژه‌نامه‌ای عربی به فارسی به زبان فارسی ترجمه کن.

«جَبَالٌ كَبِيرٌ كُوهٌ فِي مَدِينَةِ بَدْرَةِ بِمُحَافَظَةِ إِيْلَام» «کوه‌های «کبیرکوه» در شهر «بدره» در استان ایلام»

﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾

درباره آفرینش آسمان‌ها و زمین می‌اندیشند [و می‌گویند:] ای پروردگار ما! این [ها] را باطل و بیهوده نیافریده‌ای.

شاطئ کوشکنار في محافظة هرمزجان «ساحل» کوشکنار» در استان هرمزگان

عين راميان في محافظة عُليستان «چشمه» راميان» در استان گلستان

وادي دلفازد في محافظة كرمان «دره» دلفازد» در استان کرمان

سؤال‌های امتحانی

پاسخ در صفحه ۱۲۲

سؤال‌های ترجمه محور

سؤال‌هایی که علامت دارند، سخت‌ترین سؤال‌های هر بخش. آله به کم‌تر از ۲۰ را می‌نویسند. بعد از تسلط روی سؤال‌های دیگر، برو سراغ اون‌ها.

● ترجمِ کَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطُّ:

۱ - أَحَدَ الْمُؤْظَفِينَ فِي قَاعَةِ الْمَطَارِ. ۲ ۳

۶ - أَنْعَمَهُ مِنْهُمِرَةً ۷

۴ - وَ انْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي ۵ جَذَوْتُهَا مُسْتَعِرَةً

۸ - ... ذَاتِ الْعُصُونِ النَّصْرَةِ ۹

۱۰ - ذُو حِكْمَةٍ بِالْعَةِ وَ قَدَرَةٍ مُقْتَدِرَةٍ. (برگرفته از امتحانات مدارس کشور) ۱۱ - وَ زَانَهُ بَأْنَجْمٍ. (برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

۱۲ - أَنْظُرْ إِلَى الشَّجَرَةِ الَّتِي أَوْرَاقُهَا نَضْرَةٌ. (برگرفته از امتحانات مدارس کشور) ۱۳ - كَيْفَ نَمَتَ مِنْ حَبَّةٍ؟ (برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

۱۴ - الْأَرْضُ كَوَكَبٌ يَدُورُ حَوْلَ الشَّمْسِ. ۱۵ - تَرَجَمْتُ هَذِهِ الْعِبَارَاتِ مُسْتَعِينًا بِالْمُعْجَمِ.

۱۶ - إِنِّي سَوْفَ أَكْتُبُ أَبْحَاثًا. ۱۷ - مَن ذَا الَّذِي أَوْجَدَهَا فِي الْجَوِّ.

۱۸ - لَا تَخْرُجُوا مِنَ الصَّفِّ. ۱۹

● عَيِّنِ الْمُتَضَادَّ وَ الْمُتَرَادِفَ. (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ)

أَصْبَحَ - رَقَدَ - رَخِيصَةً - صَارَ - نَزَلَ - غَالِيَةً

۲۰ - ..... ۲۱ - ..... ۲۲ - ..... ۲۳ - ..... ۲۴ - ..... ۲۵ - ..... ۲۶ - ..... ۲۷ - ..... ۲۸ - ..... ۲۹ - ..... ۳۰ - ..... ۳۱ - ..... ۳۲ - ..... ۳۳ - ..... ۳۴ - ..... ۳۵ - ..... ۳۶ - ..... ۳۷ - ..... ۳۸ - ..... ۳۹ - ..... ۴۰ - ..... ۴۱ - ..... ۴۲ - ..... ۴۳ - ..... ۴۴ - ..... ۴۵ - ..... ۴۶ - ..... ۴۷ - ..... ۴۸ - ..... ۴۹ - ..... ۵۰ - .....

رَاسِبٌ - جَذْوَةٌ - ذُو - ذَا (هَذَا) - نَاجِحٌ - شَرَزَةٌ

۲۰ - ..... ۲۱ - ..... ۲۲ - ..... ۲۳ - ..... ۲۴ - ..... ۲۵ - ..... ۲۶ - ..... ۲۷ - ..... ۲۸ - ..... ۲۹ - ..... ۳۰ - ..... ۳۱ - ..... ۳۲ - ..... ۳۳ - ..... ۳۴ - ..... ۳۵ - ..... ۳۶ - ..... ۳۷ - ..... ۳۸ - ..... ۳۹ - ..... ۴۰ - ..... ۴۱ - ..... ۴۲ - ..... ۴۳ - ..... ۴۴ - ..... ۴۵ - ..... ۴۶ - ..... ۴۷ - ..... ۴۸ - ..... ۴۹ - ..... ۵۰ - .....

أَنْعَمَ - أَوْجَدَ - رَفَعَ - خَلَقَ - أَنْزَلَ - نَعَمَ

۲۰ - ..... ۲۱ - ..... ۲۲ - ..... ۲۳ - ..... ۲۴ - ..... ۲۵ - ..... ۲۶ - ..... ۲۷ - ..... ۲۸ - ..... ۲۹ - ..... ۳۰ - ..... ۳۱ - ..... ۳۲ - ..... ۳۳ - ..... ۳۴ - ..... ۳۵ - ..... ۳۶ - ..... ۳۷ - ..... ۳۸ - ..... ۳۹ - ..... ۴۰ - ..... ۴۱ - ..... ۴۲ - ..... ۴۳ - ..... ۴۴ - ..... ۴۵ - ..... ۴۶ - ..... ۴۷ - ..... ۴۸ - ..... ۴۹ - ..... ۵۰ - .....

● أَكْتُبِ الْمُتَرَادِفَاتِ وَ الْمُتَضَادَّاتِ مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ:

السَّحَابُ - حَصَدَ - الْجَذْوَةُ - أَمْسَى - بِدَايَةَ - الظُّلُمَاتُ - نِهَايَةَ - زَرْعَ - الطَّارِجَةُ - النُّورَ - الْغَيْمَ - عَدَاً - الشَّرَزَةَ - النَّصْرَةَ

۲۶ - ..... ۲۷ - ..... ۲۸ - ..... ۲۹ - ..... ۳۰ - ..... ۳۱ - ..... ۳۲ - ..... ۳۳ - ..... ۳۴ - ..... ۳۵ - ..... ۳۶ - ..... ۳۷ - ..... ۳۸ - ..... ۳۹ - ..... ۴۰ - ..... ۴۱ - ..... ۴۲ - ..... ۴۳ - ..... ۴۴ - ..... ۴۵ - ..... ۴۶ - ..... ۴۷ - ..... ۴۸ - ..... ۴۹ - ..... ۵۰ - .....

● عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى:

۳۳ - الشَّجَرَةُ ☐ ۳۴ - الْبَحْرُ ☐ ۳۵ - جَذْوَةٌ ☐ ۳۶ - مُحَافَظَةٌ ☐ ۳۷ - الْغُصْنُ ☐ ۳۸ - الْمَحِيطُ ☐ ۳۹ - شَرَزَةٌ ☐ ۴۰ - شَهْرٌ ☐ ۴۱ - الشَّرَزَةُ ☐ ۴۲ - الْمَاءُ ☐ ۴۳ - مُسْتَعِرَةٌ ☐ ۴۴ - مَدِينَةٌ ☐ ۴۵ - الشَّمْرَةُ ☐ ۴۶ - السَّمَاءُ ☐ ۴۷ - نَصْرَةٌ ☐ ۴۸ - بَلَدٌ ☐

○ أَكْتُبُ مُفْرَدًا أَوْ جَمَعَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ:

- ۳۷- غُصُون ← ..... ۳۸- نَجْم ← ..... ۳۹- دُرَر ← ..... ۴۰- لَوْن ← .....
۴۱- مَلَابِس ← ..... ۴۲- صَدِيق ← ..... ۴۳- أَبْحَاث ← ..... ۴۴- جَبَل ← .....

○ تَرْجِمِ الْآيَاتِ وَالْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ:

۴۵- ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ ...﴾

۴۶- ﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾

۴۷- وَ انْظُرْ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي جَذَوْتُهَا مُسْتَعِرَةً

۴۸- مَن ذَا الَّذِي أَوْجَدَ الشَّمْسَ الَّتِي جَذَوْتُهَا مُسْتَعِرَةً.

۴۹- مَا اسْفَلَكَ الْكَرِيمُ يَا أَخِي الْعَزِيزُ؟

۵۰- اُنْظُرْ إِلَى الْغَيْمِ فَمَنْ أَنْزَلَ مِنْهُ مَطَرَهُ

۵۱- كَيْفَ نَمَتِ الشَّجَرَةُ مِنْ حَبَّةٍ وَ كَيْفَ صَارَتْ الْحَبَّةُ شَجَرَةً.

۵۲- ذَاكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَنْعَمَهُ مِنْهُمْ مِرَّةً

۵۳- كَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ وَ كَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً؟

۵۴- فَأَبْحَثْ وَ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يُخْرِجُ مِنْهَا الثَّمَرَةَ؟

۵۵- وَ زَانَهُ بِأَنْجَمٍ كَالدُّرَرِ الْمُنْتَشِرَةِ

۵۶- مَن ذَا الَّذِي أَوْجَدَهَا فِي الْجَوِّ مِثْلَ الشَّرَرَةِ؟

۵۷- ذَاكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَنْعَمَهُ مِنْهُمْ مِرَّةً

۵۸- لَا؛ مَعَ الْأَسَفِ. لِكُنِّي أُحِبُّ أَنْ أُسَافِرَ.

○ عَيِّنِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ:

۵۹- ذَاكَ هُوَ اللَّهُ الَّذِي أَنْعَمَهُ مِنْهُمْ مِرَّةً

☐ الف) او تنها خداست که نعمت خود را فرومی‌ریزد. ☐ ب) آن همان خداست که نعمت‌هایش ریزان است.

۶۰- نَهَضَ الطَّالِبُ مِنَ النَّوْمِ فِي السَّاعَةِ السَّابِعَةِ إِلَّا رُبْعًا.

☐ الف) دانش‌آموز در ساعت هفت و ربع از خواب برخاست. ☐ ب) دانش‌آموز در ساعت یک ربع به هفت از خواب برخاست.

۶۱- ابْحَثْ فِي الْإِنْتَرْنِتِ أَوْ الْمَكْتَبَةِ عَنْ نَصِّ قَصِيرٍ حَوْلَ عَظَمَةِ مَخْلُوقَاتِ اللَّهِ.

☐ الف) در اینترنت یا کتابخانه درباره بزرگی آفریدگان خداوند به دنبال متنی کوتاه بگرد.

☐ ب) در اینترنت یا کتابخانه خود پیرامون مخلوقات بزرگ خداوند به دنبال متن کوتاهی بگرد.

۶۲- وَ انْظُرْ إِلَى الْغَيْمِ فَمَنْ ذَا الَّذِي أَنْزَلَ مِنْهُ الْمَطَرُ؟

☐ الف) به ابر بنگر، پس این کیست که از آن، باران‌ها را نازل کرد؟ ☐ ب) به ابر نگاه کن، پس این چه کسی است که از آن، باران نازل کرد؟

۶۳- أَ تُحِبُّ أَنْ تُسَافِرَ إِلَى بِلَادِكَ الْجَمِيلَةِ؟

☐ الف) آیا دوست داری که به کشور زیبایت سفر کنی؟ ☐ ب) آیا دوست داری که به کشور زیبایت سفر کنم؟

۶۴- وَ زَانَهُ بِأَنْجَمٍ كَالدُّرَرِ الْمُنْتَشِرَةِ.

☐ الف) و آن را همانند مرواریدهایی پراکنده با ستاره‌ای زینت بخشید. ☐ ب) و آن را با ستاره‌هایی همچون مرواریدهای پراکنده آراست.

○ كَمِّلِ الْفَرَاعَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ:

۶۵- اُنْظُرْ إِلَى اللَّيْلِ فَمَنْ أَوْجَدَ فِيهِ قَمَرَهُ: به شب ..... پس ..... ماه را در آن ایجاد کرد.

۶۶- ﴿وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾: در ..... می‌اندیشند. ای پروردگار ما، این را بیهوده .....

۶۷- مَا تَزْرَعُ فِي الدُّنْيَا تَخْضَدُ فِي الْآخِرَةِ: هر چه در دنیا ..... .

۶۸- عَلَيْكُمْ بِالصَّبْرِ فَإِنَّ الصَّبْرَ مِنَ الْإِيمَانِ كَالرَّأْسِ مِنَ الْجَسَدِ: شما باید صبر کنید، زیرا ..... .

۶۹- أَوَّلِيكَ الْفَائِزَاتِ لَا يَكْتُبْنَ بِسُرْعَةٍ: ..... برندگان به سرعت ..... .
 (برگرفته از امتحانات مدارس کشور)

۷۰- كَانَتِ الطَّالِبَاتُ يَقْرَأْنَ دُرُوسَهُنَّ كُلَّ يَوْمٍ: دانش‌آموزان ..... را هر روز ..... .

۷۱- كَيْفَ نَمَتْ مِنْ حَبَّةٍ وَ كَيْفَ صَارَتْ شَجَرَةً: چگونه از دانه‌ای ..... و چگونه [یک] درخت ..... .

○ عَيِّنِ الصَّحِيحَ فِي تَرْجَمَةِ الْأَفْعَالِ:

۷۲- أَوْجَدَ ☐ الف) ایجاد کرد ☐ ب) ایجاد شد

۷۳- ابْحَثَ ☐ الف) بحث کن ☐ ب) جست‌وجو کن

۷۴- يُخْرِجُ ☐ الف) خارج می‌شود ☐ ب) خارج می‌کند

- ٧٥- صار (الف) گشت (شد) (ب) گردانید
٧٦- يَنْفَعُ (الف) سود می‌رساند (ب) سود می‌برد
٧٧- يَنْتَفِعُ (الف) سود می‌رساند (ب) سود می‌برد

● ترجم الأفعال التي تحتها خط:

- ٧٨- اُكْتُبِي واجباتك. ٧٩- لا ترسم على الجدار شيئاً. ٨٠- هم سيكتبون دروسهم.
٨١- ما كتبت تمارينك. ٨٢- كنا نكتب بدقة. ٨٣- انتم لا تكتبون بسرعة.

سؤال‌های قاعده‌محور

● اكتب في الفراغ كلمة مناسبة حسب المعنى:

- الأعداد الأصلية هي: ..... ٨٤. / إثنان / ..... ٨٥. / أربعة / خمسة
- الأعداد الأصلية: ..... ٨٦. / سبعة / ثمانية / تسعة / ..... ٨٧. / أحد عشر / ..... ٨٨.
- الأعداد الترتيبية هي: الخامس / ..... ٨٩. / السابع / ..... ٩٠. / التاسع / ..... ٩١.
- أيام الأسبوع سبعة وهي: يوم ..... ٩٢. / الأحد و ..... ٩٣. / الثلاثاء و ..... ٩٤.
- نأكل ..... ٩٥. في الصباح و ..... ٩٦. في الظهر و العشاء في الليل.
- لون السماء ..... ٩٧. / لون الموز ..... ٩٨. / لون الغراب ..... ٩٩.

● اكتب نوع الأفعال التالية:

- ١٠٠- كانوا يظلمون: ..... ١٠١- لا تدخل: ..... ١٠٢- لا تدخل: .....
١٠٣- سوف يرجع: ..... ١٠٤- اجعلوا: ..... ١٠٥- ما طلبنا: .....

● عيّن الأفعال و نوعها (الماضي و المضارع و الأمر و النهي) في العبارات التالية:

- ١٠٦- ﴿وَ إِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا...﴾ ١٠٧- أنظر إلى ما قال و لا تنظر إلى من قال.
١٠٨- العاقل من يعرف خير الشرين. ١٠٩- إذا قدرت على عدوك؛ فاجعل العفو عنه شكراً للقدرة عليه.

● ضع في الفراغ ضميراً مناسباً:

- ١١٠- ما مهنتك يا أخي؟ - ..... حدّاد.
١١١- هل هؤلاء الطالبات حاضرات؟ - نعم ..... جالسات في الصفّ. هُم
١١٢- من أنتم؟ - ..... سائحون من لبنان. هُم
١١٣- أين مدرّسّكم؟ مدرّسّ ..... قريبة من المسجد. (كنّ - ي - نا)
١١٤- هل سافرت إلى إيران حتّى الآن؟ لا، ما سافر ..... (ت - ث - ث)
١١٥- ..... ذهبنا إلى شاطئ البحر في الأسبوع الماضي. (أنا - أنتم - نحن)

● عيّن ضميراً مناسباً للفاعل، ثمّ ترجم الجملة:

- ١١٦- ( ) أنت ..... ستسمعين. .....
١١٧- ( ) هُم ..... كانا يلعبان. .....
١١٨- ( ) أنا ..... سنضعّد. ....

● اكتب وزن الكلمات التالية و حروفها الأصلية:

- ١١٩- مزرعة ..... زارع ..... زرع ..... زراعة .....
١٢٠- قادر ..... مقدير ..... تقدير ..... إقْتدار .....
١٢١- خطّاب ..... خطّاب ..... خطيب ..... مخاطب .....
١٢٢- حريق ..... احتراق ..... مخترقّة ..... مخرق .....
١٢٣- أعمال ..... عامل ..... معمول ..... استِعمال .....
١٢٤- خبير ..... مخبر ..... أخبار ..... إخبار .....
١٢٥- خدوم ..... خادم ..... مخدوم ..... استِخدام .....
١٢٦- صلاح ..... مصلح ..... مصلحة ..... إصلاح .....

○ صَغِ هَذِهِ التَّرَاكِيِبَ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ، ثُمَّ تَرَجِّمْهَا:

هَؤُلَاءِ الْعَالِمُونَ - تِلْكَ الدُّرَرُ - هَذَانِ النُّجْمَانِ - هَذِهِ الْحِكْمَةُ - هَاتَانِ الْبَطَارِيَّتَانِ - هَذَا الْغَيْمُ - هَذِهِ الْجَوَارِثُ

۱۲۷	۱۲۸	۱۲۹	۱۳۰	۱۳۱	۱۳۲	۱۳۳
مفرد مذکر	مفرد مؤنث	مثنای مذکر	مثنای مؤنث	جمع مذکر سالم	جمع مؤنث سالم	جمع مکسر

○ اُزْسِمْ عَقَارِبَ السَّاعَاتِ:

۱۳۶- الزَّايْعَةُ وَالرُّبْعُ

۱۳۵- التَّاسِعَةُ وَالنِّصْفُ

۱۳۴- الزَّايْعَةُ إِلَّا رُبْعًا

سؤال‌های فهم و درک مطلب

○ صَغِ الْكَلِمَةَ الْمُنَاسِبَةَ فِي مَكَانِهَا الْمُنَاسِبِ مِنَ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةِ: (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ)

الْفَسَاتِينُ - الْأَشْجَارُ - الْغَيْمُ - الشَّرَرَةُ - الدُّرُّ - الذَّهَبُ

۱۳۸- ..... مِنَ الْمَلَابِسِ الَّتِي تَرْتَدِيهَا النِّسَاءُ.

۱۳۷- ..... قِطْعَةً مُنْفَصِلَةً عَنِ النَّارِ الْمُسْتَعْرَةِ.

۱۴۰- ..... تُغَطِّنُنَا ثَمَرَةً لَذِيذَةً جَدًّا.

۱۳۹- ..... حَجَرٌ جَمِيلٌ ذُو لَوْنٍ أَبْيَضٍ.

الْغَيْمُ - الْقَمَرُ - الْأَنْجُمُ - الشَّمْسُ - النَّهَارُ - الْعَدَاءُ

۱۴۲- ..... يَتَجَمَّعُ الْبَخَارُ فِيهِ وَ يَنْزِلُ الْمَطَرُ مِنْهُ.

۱۴۱- ..... تَدُورُ الْأَرْضُ حَوْلَهَا وَ ضِيَاؤُهَا مِنْ نَفْسِهَا.

۱۴۴- ..... طَعَامٌ نَأْكُلُ بَيْنَ الْفُطُورِ وَالْعِشَاءِ.

۱۴۳- ..... مَصَابِيحُ السَّمَاءِ وَ زِينَتُهَا فِي اللَّيْلِ.

○ عَيِّنِ السُّؤَالَ الْمُنَاسِبَ لِهَذِهِ الْعِبَارَةِ:

۱۴۵- «أَنَا بِخَيْرٍ».

□ (ج) مَا اسْمُكَ؟

□ (ب) كَيْفَ حَالُكَ؟

□ (الف) مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟

○ أَكْتُبِ الْجَوَابَ الْمُنَاسِبَ لِلْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ:

۱۴۶- مَا اسْمُ صَدِيقِكَ؟

۱۴۷- مِنْ أَيْنَ أَنْتَ؟

۱۴۸- هَلْ أَنْتَ إِيرَانِي؟

۱۴۹- مَا هُوَ لَوْنُ السَّمَاءِ؟

۱۵۰- أَيْنَ بَيْتُكَ؟

○ رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ التَّالِيَةَ، ثُمَّ أَكْتُبِ سُؤَالَ وَ جَوَابًا صَحِيحًا:

الْكُرَيْمُ - إِسْمِي - مَا - اسْمُكَ - حُسَيْنٌ

۱۵۲- ..... پاسخ: .....

۱۵۱- سؤال: ..... ؟

هَلْ - إِلَى - طَهْرَان - الْآنَ - سَافَرْتُ - نَعَمْ - حَتَّى

۱۵۴- ..... پاسخ: .....

۱۵۳- سؤال: ..... ؟

هَلْ - مِنْ - حَضَرْتُكَ - لُبْنَان - أَنَا - إِيرَان - مِنْ - لَا

۱۵۶- ..... پاسخ: .....

۱۵۵- سؤال: ..... ؟

○ عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَالْخَطَأَ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ:

۱۵۷- الْقَمَرُ كَوَكَبٌ يَدُورُ حَوْلَ الْأَرْضِ وَ ضِيَاؤُهُ لَيْسَ مِنَ الشَّمْسِ. ۱۵۸- الدُّرُّ مِنَ الْأَحْجَارِ الْجَمِيلَةِ الْغَالِيَةِ ذَاتِ اللَّوْنِ الْأَصْفَرِ.

۱۶۰- اللَّهُ هُوَ الَّذِي يُخْرِجُ الثَّمَرَ مِنَ الشَّجَرَةِ.

۱۵۹- نَحْنُ هَذَا الْعَامَ نَدْرُسُ فِي الصَّفِّ الْعَاشِرِ.

مشاوره شب امتحان

امتحان عربی پایانی در قالب ۲۰ نمره سؤال کتبی است که شامل موارد زیر می‌باشد:

الف) ترجمه

- ۱- ترجمه کلمه
معمولاً دو کلمه‌ای که زیر آن‌ها خط کشیده شده و داخل جمله قرار گرفته برای ترجمه ارائه می‌شود.
- ۲- مترادف و متضاد
در این سؤال چند کلمه ارائه شده که دانش‌آموز مترادف و متضاد را از بین آن‌ها تشخیص دهد؛ البته ممکن است مشابه تمرین‌های مربوطه، کلمات زائدی هم همراه آن‌ها باشد.
- ۳- نوشتن مفرد یا جمع برای اسم‌ها
- ۴- ترجمه
ترجمه عبارت‌ها معمولاً از جملات متن درس و گاهی از تمرین‌هایی که ترجمه آن‌ها خواسته شده انتخاب می‌شود.
- ۵- انتخاب ترجمه صحیح از میان گزینه‌ها
- ۶- کامل کردن جای خالی در ترجمه (معمولاً از «أَنَوَارُ الْقُرْآنِ»)

ب) قواعد

- ۱- ترجمه فعل‌ها
ترجمه فعل‌ها با تکیه بر قواعد (فعل‌های گروه دوم (مزید)، امر، نهی، مستقبل، ماضی استمراری و ...)
- ۲- انتخاب جواب صحیح از گزینه‌ها
مشابه تمرین‌هایی که در اکثر درس‌ها داشتیم مثل تمرین دوم (الثانی) در درس سوم
- ۳- تشخیص نوع فعل (ماضی / مضارع / امر و ...) در جمله
- ۴- کاربرد عدد (اصلی و ترتیبی)
- ۵- تشخیص نقش (المَحَلَّ الإِعْرَاقِيَّ) برای کلمات داخل جمله
- ۶- تشخیص فعل مجهول و نوشتن ترجمه آن
- ۷- تشخیص اسم فاعل و اسم مفعول و اسم مبالغه و نوشتن ترجمه آن‌ها
- ۸- مرتبط کردن کلمه با توضیحات جمله (مشابه تمرین دوم (الثانی) در درس چهارم)
- ۹- تشخیص جمله صحیح و غلط براساس حقیقت و واقعیت (مشابه موارد کتاب درسی)
- ۱۰- سؤال مربوط به «حوار» شامل: پاسخ کوتاه به سؤالات مکالمه (حوار)
- ۱۱- مرتب کردن کلمات نامرتب برای به دست آوردن یک سؤال و یک جواب برای مکالمه و یا مشخص کردن سؤال یا پاسخ مناسب برای یک عبارت
- ۱۲- گاهی سؤال درک مطلب که شامل یک متن کوتاه و چند سؤال مربوط به آن متن می‌باشد.

نمونه امتحان نیم سال اول	رشته ریاضی فیزیک و علوم تجربی	عربی، زبان قرآن (۱)	خبر
ردیف	امتحان شماره ۱	مدت امتحان: ۷۵ دقیقه	kheilisabz.com
نمره			
۱/۲۵	۱ ترجمِ کَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ. الف) رِسَالَةُ الْإِسْلَامِ قَائِمَةٌ عَلَى اجْتِنَابِ الْإِسَاءَةِ: ..... ج) لَا تَفَرَّقُوا، أَيُّهَا الطُّلَابُ! ..... ه) حُذُوا الْعِلْمَ مِنْ يَنْبُوعِ الْحِكْمَةِ: ..... ب) مِنْ ذَلِكَ الْجُزْءِ يَتَرَاخَمُ الْخَلْقُ: ..... د) خَلَقَ اللَّهُ الْخَلْقَ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى:		
۰/۵	۲ عَيِّنِ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةَ وَ الْمُتَضَادَّةَ. (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ). رَخِيصَةٌ - زَقْدٌ - قَامَ - نِهَايَةٌ - غَالِيَةٌ - نَامٌ الف) ..... = ... ب) ..... ≠		
۰/۲۵	۳ عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ فِي الْمَعْنَى. الأمطار ☐ البحار ☐ الثلوج ☐ الألوان ☐		
۰/۵	۴ أَكْتُبْ مُفْرَدًا أَوْ جَمْعَ الْكَلِمَتَيْنِ. الف) رجال: ..... ب) فلم:		
۵	۵ تَرْجِمِ الْعِبَارَاتِ التَّالِيَةَ إِلَى الْفَارْسِيَّةِ. الف) وَ زَانَهُ بِأَنْجُمٍ / كَالدُّرِّ الْمُنْتَشِرَةِ (۰/۷۵) ب) حَدَثَ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَسَحَبَ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ. (۰/۷۵) ج) يُحَاوِلُ الْعُلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ فَسَيَّرِسلُونَ فَرِيقًا لِلتَّعَرُّفِ عَلَى الْأَسْمَاكِ. (۱) د) عَلَى كُلِّ النَّاسِ أَنْ يَتَعَاشُوا مَعَ بَعْضِهِمْ تَعَاشًا سَلْمِيًّا مَعَ اخْتِفَاطٍ كُلِّ مِنْهُمْ بِعَقَائِدِهِ. (۱) ه) النَّاسُ نِيَامٌ فَإِذَا مَاتُوا انْتَبَهَوْا. (۰/۵) و) نَعْلَمُ أَنَّ الصِّينَ أَوَّلَ دَوْلَةٍ فِي الْعَالَمِ اسْتَخْدَمَتْ نَقُودًا وَرَقِيَّةً. (۱)		
۰/۵	۶ اِنتَخِبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ. ۱- أَحْسِنُ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ: ☐ نیکی کرد همان گونه که خداوند به تو نیکی کرد. ☐ (۲) نیکی کن همان گونه که خداوند به تو نیکی کرد. ۲- هَذِهِ الْغَيْمَةُ سُودَاءٌ وَ عَظِيمَةٌ. ☐ (۱) این، ابر سیاه و بزرگ است. ☐ (۲) این ابر، سیاه و بزرگ است.		
۱	۷ أَكْمِلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارْسِيَّةِ. الف) ﴿رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَ ثَبَّتْ أَقْدَامَنَا﴾: پروردگارا ..... صبر عطا کن و ..... استوار کن. ب) سَيَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَسَيَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ: گردباد شدیدی ..... و ماهی ها را با قدرت به سوی آسمان		
۱/۵	۸ تَرْجِمِ الْأَفْعَالَ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ. الف) يَأْخُذُ الْفَائِزُ الثَّانِي جَائِزَةً فِضِيَّةً. ج) اِسْتَغْفِرُ لِذُنُوبِكَ كَثِيرًا. ه) لَا أَصْدُقُ كَلَامَ الْكَاذِبِينَ. ب) إِنَّ الْعُمَّالَ مَا أَنْزَلُوا الْبُضَائِعَ. د) سَيَحْفِرُ ذَلِكَ الْعَامِلُ بَيْتًا عَمِيقَةً. و) لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ.		
۱	۹ صَنَعَ فِي الْفَرَاغِ فِعْلًا مُنَاسِبًا. الف) كُنْتُ ..... وَالذِّي لِلرُّجُوعِ إِلَى الْبَيْتِ. ب) هُمْ ..... وَرَسَائِلَ عَبْرِ الْإِنْتَرْنِتِ غَدًا. ج) أَنَا ..... كُتِبِي الْجَدِيدَةَ مِنْ صَدِيقِي. د) ..... الْأَصْدِقَاءُ فِي الْحَفَلَاتِ بَعْضُ الْأَحْيَانِ. أَنْظُرُ ☐ أَنْتَظِرُ ☐ يَسْتَلِمُونَ ☐ سَيَسْتَلِمُونَ ☐ مَا اسْتَرْجَعْتُ ☐ مَا اسْتَرْجَعْتُ ☐ يَتَعَارَفُونَ ☐ يَتَعَارَفُ ☐		
۰/۷۵	۱۰ عَيِّنِ نَوْعَ الْأَفْعَالِ الَّتِي تَحْتَهَا حَطٌّ. الف) يَنْبِسُ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ تِلْكَ الظَّوَاهِرِ الْعَجِيبَةِ. ب) إِنَّ مَطَرَ السَّمَكِ يَحْدُثُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ. ج) افْتَحُوا حَقِيبَتَكُمْ لِلتَّفْتِيْشِ.		

۱	عَيِّنِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ. (الف) الماضي من «يَحْذَرُ»: ☐ إِحْذَرُ ☐ أَحْذَرُ ☐ حَذَرُ (ب) المضارع من «أَخْرَجَ»: ☐ يَخْرُجُ ☐ تَخْرُجُ ☐ يُخْرِجُ (ج) الأمر من «تَقَبَّلَ»: ☐ تَقَبَّلْ ☐ تَقَبَّلِي ☐ تَقَبَّلِي (د) المصدر من «تَحَوَّلَ»: ☐ تَحْوِيلُ ☐ إِحْوَالُ ☐ تَحَوَّلُ	۱۱
۰/۲۵	عَيِّنِ الْكَلِمَةَ الْغَرِيبَةَ حَسَبَ الْقَوَاعِدِ. ☐ تَعَرَّفَ ☐ تَعْرِيفُ ☐ إِسْتِخْدَامُ ☐ تَعَادُلُ	۱۲
۰/۵	أَكْمِلِ الْفَرَاغَ. (الف) «مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ ..... أَمْثَالُهَا» (ب) يَلْعَبُ ..... لَاعِبًا فِي فَرِيقِ كُرَةِ الْقَدَمِ الْوُطْنِي. ☐ عَاشِرُ ☐ عَشْرُ ☐ الْعِشْرُونَ ☐ الْحَادِي عَشَرَ ☐ أَحَدُ عَشَرَ ☐ عَشَرَ	۱۳
۱	عَيِّنِ نَوْعَ الْعَدَدِ: (الْأَصْلِي - التَّرْتِيبِي) (الف) الشَّهْرُ الرَّابِعُ هُوَ «تِير». (ج) هُوَ يَعِيشُ ثَلَاثِينَ سَنَةً أَوْ أَكْثَرَ. (ب) الْفَصْلُ الثَّانِي مِنْ فُصُولِ السَّنَةِ الْإِيرَانِيَّةِ هُوَ الصَّيْفُ. (د) رَأَيْتُ أَرْبَعَةَ عَشَرَ نَجْمًا فِي سَمَاءِ اللَّيْلِ.	۱۴
۰/۵	أَكْتُبِ الْعَمَلِيَّاتِ الْجِسَائِيَّةَ بِالْأَرْقَامِ. (الف) خَمْسَةٌ فِي أَرْبَعَةٍ يُسَاوِي عِشْرِينَ. .... (ب) سِتَّةٌ وَ سِتِّينَ نَاقِضٌ سَبْعَةٌ يُسَاوِي تِسْعَةً وَ خَمْسِينَ.	۱۵
۰/۲۵	أَكْتُبِ السَّاعَةَ بِالْأَرْقَامِ.	۱۶
۰/۷۵	عَيِّنِ صَمِيرًا أَوْ اسْمَ إِشَارَةٍ مُنَاسِبًا لِلْفَرَاغِ. (الف) ..... الْمُعْلَمَاتُ مُجْتَهِدَاتٌ فِي الصَّفِّ. (ب) أَ هَؤُلَاءِ الْمُعْلَمُونَ ذَاهِبُونَ إِلَى مَدِينَةٍ مَشْهُدَةٍ؟ نَعَمْ ..... ذَاهِبُونَ إِلَيْهَا. (ج) ..... سَنَذْهَبُ إِلَى مَكَّةَ الْمُكَرَّمَةِ عَدَاً. ☐ هَاتَانِ ☐ أُولَئِكَ ☐ تِلْكَ ☐ هُمَا ☐ هُمْ ☐ أَنْتُمْ ☐ أَنَا ☐ أَنْتُمْ ☐ نَحْنُ	۱۷
۱	ضَعْ فِي الْمُرَبَّعِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. (كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ). ۱- الأعداء ☐ عَيْنُ الْمَاءِ وَ نَهْرٌ كَثِيرُ الْمَاءِ. ۲- المحيط ☐ يَعْمَلُ لِمَصْلَحَةِ الْعَدُوِّ. ۳- العميل ☐ مِنَ الْأَحْجَارِ الْجَمِيلَةِ الْغَالِيَةِ. ۴- القمر ☐ أَكْبَرُ مِنَ الْبَحْرِ كَثِيرًا. ۵- النبيوع ۶- الدُّرَرُ	۱۸
۱	إِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ، ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ. ظَاهِرَةٌ مَطَرِ السَّمَاءِ تَحْدُثُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ أحياناً فِي الْهِنْدُورَاسِ وَ هِيَ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ يَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ وَ يَأْخُذُهَا إِلَى مَكَانٍ بَعِيدٍ، ثُمَّ تَنْسَاقُ عَلَى الْأَرْضِ. (الف) مَا هُوَ سَبَبُ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ؟ (۰/۲۵) (ب) كَمْ مَرَّةً تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ فِي السَّنَةِ؟ (۰/۲۵) (ج) فِي أَيِّ بَلَدٍ تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ؟ (۰/۲۵) (د) إِلَى أَيْنَ يَسْحَبُ الْإِعْصَارُ الْأَسْمَاكَ؟ (۰/۲۵)	۱۹
۰/۵	(الف) أَجِبْ عَنِ السُّؤَالَيْنِ: (۱) كَمْ عُمْرُكَ؟ ..... (۲) مِنْ أَيِّ مَدِينَةٍ أَنْتَ؟ ..... (ب) رَتِّبِ الْكَلِمَاتِ وَ اكْتُبْ سُؤَالَ وَ جَوَابًا صَحِيحًا. مِنْ - أَي - إِيرَان - بَلَدٍ - أَنَا - أَنْتَ - مِنْ السُّؤَال: .....؟ الجَوَاب:	۲۰
۲۰	جمع نمرات	